

Meldal kommune
Orkla Landbruk

Landbruks og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Deres ref.

Vår ref: Oppgis ved henvendelse hit
14/1181-5/JORA

Arkivkode:
FA-V13/

Meldal, 20.10.2014

**Ny forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket -
høringsuttalelse**

På vegne av Orkdal og Meldal kommune oversendes høringsuttalelse til forslaget om ny forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket.

Med vennlig hilsen

Johan Randahl (sign)
Rådgiver

Vedlegg: Høringsuttalelse

Postadresse:
Kvamsveien 2
7336 Meldal

Telefon:
72 49 51 00
Telefaks:
72 49 51 01

Organisasjonsnr:
958 731 647
Bankgiro:
4260 05 60322

E-post:
postmottak@meldal.kommune.no
Internett:
www.meldal.kommune.no

Høringsuttalelse – forslag til ny forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket.

Viser til departementets brev av 9.7.2014 om høring av forslag til ny forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd. Orkla Landbruk er det felles landbrukskontoret for Orkdal og Meldal kommune, og denne høringsuttalelsen avgis på vegne av begge kommuner. Vi har følgende merknader og kommentarer til forslaget:

2 Grunnvilkår for tilskudd

Grunnvilkåret om tilknytning til landbrukseiendom foreslås fjernet. Departementet legger til grunn at det i de fleste tilfelle ikke vil være mulig å drive vanlig jordbruksproduksjon dersom produksjonen er helt løsrevet fra landbrukseiendom. Dette er vi ikke enig i. I vår kommune har vi etter hvert fått mange som driver landbruksproduksjon på en fraskilt tomt, kun med en driftsbygning. Dette gjelder eggproduksjon, kylling, kalkun og ikke minst pelsdyr. Vi frykter at en oppheving av kravet om tilknytning til landbrukseiendom vil kunne åpne opp for andre eierstrukturer i landbruket. I neste omgang vil dette kunne gjøre forvaltning og kontroll mer vanskelig

3.3 Tilskudd til dyr på beite

Etter dagens regelverk kan det søkes om tilskudd til dyr som beiter 12 eller 16 uker på innmark eller utmark, og tilskudd til utmarksbeiting hvis dyrene går minst 5 uker på utmarksbeite. Kravet er at dyrene skal hente hoveddelen av det daglige grovforinntaket på beitet. Vår erfaring etter mange kontroller er at det er vanskelig for kommunen å avgjøre om søkerne er innenfor eller utenfor regelverket. Ofte er registreringene av beitetid svært mangelfulle da det ikke er satt formkrav til hvordan dette skal gjøres. Mange søker på utmarksbeitetilskudd når dyrene har gått på innmarksbeiter med et visst innslag av skog, og mange bruker tilleggsfôring på beiter som er for små til å kunne gi tilstrekkelig grovforinntak i forhold til antall dyr. Det er også et gjennomgående problem at dyr slippes ut alt for seint, slik at graset rekker å bli gammelt og med redusert kvalitet før dyrene slippes utpå. Vi etterlyser klarere regler for hva som kan godkjennes.

4. Tilskudd til jordbruksareal

Når det gjelder tilskuddet til beiteareal, kreves det at beitingen må skje med dyr som foretaket selv disponerer. Det finnes to unntak fra denne hovedregelen. Etter § 4 bokstav c kan foretak som eies av deltaker i samdrift gis tilskudd for areal som beites av samdriftens dyr. (dvs. dyr som foretaket ikke selv disponerer). Mange samdrifter benytter seg av denne muligheten. Slik tilskuddssatsene hittil har vært utformet har det vært noen tusen å tjene på å la medlemmene i samdriften søke på arealene selv, mens det er samdriftens dyr som bruker arealene. Denne ordningen medfører en god del ekstraarbeid. Medlemmene i samdriften må med jevne mellomrom søke om dispensasjon fra kravet om egne beitedyr, mens kommunen må huske på å minne dem om å søke. Deretter må kommunen

og fylkesmannen behandle saken. Dispensasjoner som er gitt må registreres i Wespa. Fram til nå har det vært vanlig å gi dispensasjon i 2 år. Dersom denne muligheten blir fjernet slik at det var samdriften som måtte søke på alle beitearealer vil det føre til en vesentlig forenkling.

Når det gjelder grovforarealer til slått og beite har det av samme grunn utviklet seg en praksis der samdriftsmedlemmene søker på eget grovforareal og selger grovfor til samdrifta. Dette blir da et rent pro forma-salg som bare har til hensikt å utnytte tilskuddsordningene. Regelen har vært at dette er lovlig så lenge det ikke foregår driftsfelleskap mellom samdriftsmedlemmene. Samtidig er det lov med et visst nabosamarbeid uten at det skal anses som driftsfelleskap. For kommunen er det svært vanskelig å avgjøre hva som er over grensa for ulovlig driftsfelleskap. Ordningen medfører også mye ekstraarbeid, for en samdrift med tre deltakere innebærer det at kommunen mottar 4 søknader om produksjonstilskudd i stedet for en.

I forslaget til ny forskrift er det foreslått å oppheve særbestemmelsene for samdrifter. Meldal kommune støtter denne endringen.

4.1 Gjødslingsplan

Det foreslås som en forutsetning for å motta produksjonstilskudd at foretaket har gjødslingsplan og sprøytejournal. Etter vår erfaring er det en del bruk som verken bruker kunstgjødsel eller sprøytemidler. Dette kan være økologiske bruk, eller konvensjonelle bruk med ekstensiv drift. I tilfelle der det åpenbart ikke gir noen mening å ha gjødslingsplan eller sprøytejournal må det være mulig å gi dispensasjon fra kravet, dette bør være delegert til kommunen for størst mulig fleksibilitet. Vi mener også at det er bedre å fastsette et standardisert trekk i tilskuddet der man mangler disse tingene i stedet for å sette det som et krav til i det hele tatt å få tilskudd.

4.2 Forbud mot inngrep som forringer kulturlandskapet

Forslaget innebærer en videreføring av forbudet mot å foreta inngrep som forringer kulturlandskapet. Samtidig begrenses adgangen for kommunene til å gi tillatelse til slike inngrep til der det er gitt særskilt tillatelse etter annet regelverk. Vi opplever stadige ønsker fra næringen om å få lov til å foreta inngrep i kulturlandskapet, det er bra at regelverket er klart på dette punktet, da det i mange kommuner, særlig i små kommuner der det er tette bindinger mellom bøndene og de ansatte i kommunen kan være vanskelig å stå imot kravene fra landbruksinteressene.

Miljøplan

Det er bestemt å fjerne kravet om miljøplan fra 1. januar 2015. Vi opplever at selv om intensjonene med miljøplankravet var gode har det ikke gitt store resultater i foretakenes miljøarbeid. Det har blitt betraktet som et fordyrende og byråkratiserende tiltak som bonden skaffer seg kun for å slippe trekk i tilskudd, men som sjelden eller aldri blir brukt aktivt i gårdens miljøarbeid. For landbruksforvaltningen har det gitt mye merarbeid i form av informasjon, veiledning og ikke minst kontroll og reaksjoner mot de som har oppgitt at de hadde miljøplan uten at det var grunnlag for det. Det er viktig at fjerningen av miljøplankravet ikke gir mindre fokus på miljø i landbruket, da dette er alt for dårlig når vi kommer ned på grunnplanet.

6 Avløsning ved ferie og fritid

Vi stiller spørsmål ved om disse reglene bør være med i forskrift om produksjonstilskudd. I dag ligger disse bestemmelsene i en egen forskrift om avløsning sammen med reglene for avløsning ved sykdom. Vi ser ikke behovet for denne endringen og foreslår å beholde dagens ordning.

I dag har ikke samdrifter noe krav til dokumentasjon av avløserutgifter for å få utbetalt tilskudd. Vi støtter endring slik at dokumentasjonskravet blir det samme for alle typer foretak.

7 Utmåling

Driftsfellesskap: Kommunen kommer ofte bort i saker der man må vurdere om det er driftsfellesskap mellom søkere. Et typisk eksempel kan være der foreldrene driver fjærfeproduksjon på hovedeiendommen, mens en sønn eller datter driver fjærfeproduksjon på utskilt tomt vegg i vegg. I dag er dette lov dersom man har adskilte regnskap og økonomi, og det ikke kan påvises samarbeid i drifta utover det som er naturlig mellom nabobruk. Å kontrollere mulig driftssamarbeid krever at man går dypt ned i regnskapene og økonomien til søkerne, og krever en innsats og kompetanse som går lengre enn man kan forvente av en kommune. Disse kontrollene bør derfor hovedsakelig foretas av fylkesmannen i samarbeid med kommunen. I §2 foreslår departementet å fjerne kravet om tilknytning til landbrukseiendom for å få tilskudd. Hvis dette fører til at flere landbruksforetak blir organisert som aksjeselskap som i tillegg driver med andre næringer frykter vi for at kontrollarbeidet blir enda vanskeligere enn i dag.